

ÁRSREIKNINGUR 2021 ÍSLANDSPÓSTUR OHF.

EFNISYFIRLIT ÁRSREIKNINGS

	Bls.
<i>Skýrsla stjórnar og forstjóra</i>	4
<i>Áritun ríkisendurskoðanda</i>	8
<i>Áritun óháðs endurskoðanda</i>	9
<i>Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu</i>	11
<i>Efnahagsreikningur</i>	12
<i>Yfirlit um eigið fé</i>	13
<i>Yfirlit um sjóðstreymi</i>	14
<i>Skýringar</i>	15
<i>Viðaukar</i>	34

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Ársreikningur Íslandspóstshöfudings ehf. fyrir árið 2021 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur laga um ársreikninga.

Aðalstarfsemi félagsins

Tilgangur félagsins er að veita hvers konar pósthjónustu á grundvelli laga og reglugerða sem þar um gilda. Íslandspóstur ehf. gegnir veigamiklu hlutverki í því að tengja fólk, fyrirtæki og samfélög með því að miðla mikilvægum upplýsingum, gögnum og vörum til allra landsmanna og viðskiptavina þeirra hvar sem þeir eru á landinu.

Í lok ársins var einn hluthafi í félaginu. Af fimm meðlimum stjórnar eru tvær konur og þrjár karlar.

Helstu tölur (fjárhæðir í þúsundum króna):

Hagnaður félagsins á árinu samkvæmt rekstrarreikningi nam.....	255.840
Eignir félagsins í árslok samkvæmt efnahagsreikningi námu.....	6.528.633
Bókfært eigið fé í árslok samkvæmt efnahagsreikningi nam.....	3.562.949
Eiginfjárhlutfall félagsins í árslok samkvæmt efnahagsreikningi nam.....	54,6%
Fjöldi ársverka á árinu nam.....	557

Hagnaður Íslandspóstshöfudings 2021 nam 256 milljónum kr. samanborið við hagnað upp á 104 milljónir kr. árið áður. EBITDA ársins var 13% samanborið við 9% 2020. Hagnaðarhlutfall félagsins var 3,4% en 2020 var hlutfallið 1,4%. Veltufjárhlutfall Íslandspóstshöfudings hefur hækkað. Það fór úr því að vera 0,65 árið 2019 í 1,39 í árslok 2020 en er 1,61 fyrir árið 2021. Arðsemi eigin fjár er 7,2% en var 3,2% í árslok 2020.

Þróun í starfsemi félagsins og fjárhagslegri stöðu

Árið 2021 var annað ár Íslandspóstshöfudings þar sem fyrirtækið starfaði einvörðungu á samkeppnismörkuðum. Áður tilheyrði einkaréttur á bréfasendingum 0-50 gr. formlega íslenska ríkinu og því var 2020 fyrsta árið sem íslenska ríkið var ekki handhafi slíks réttar.

Fulltrúar framkvæmdarvaldsins með samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið sem og Póst- og fjarskiptastofnun í fararbroddi útnefndu Íslandspóst sem alþjónustuveitanda með ákvörðun sinni nr. 13/2020. Ákvörðun þessi er tímabundin samkvæmt orðum hennar til allt að tíu ára. Á árinu 2020 hafði Íslandspóstur hins vegar starfað sem útnefndur alþjónustuveitandi á grundvelli bráðabirgðaákvörðunar Póst- og fjarskiptastofnunar nr. 29/2019 - Skylda Íslandspóstshöfudings til að veita alþjónustu um land allt, dags. 11. desember 2019. Báðar ákvarðanir lögðu þá skyldu á félagið að uppfylla alþjónustuloforð hinna nýju laganna, á öllu landinu, í öllum flokkum alþjónustu, en það eru bréf, magnpóstur, pakkar upp að 10 kg., ábyrgðarsendingar, tryggðar sendingar og blindrasendingar upp að 2 kg.

Íslandspóstur hefur þar af leiðandi tveggja ára reynslu af því að starfa undir nýju lögum og þeim skyldum sem lagðar voru á félagið með ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar. Í fyrrnefndri ákvörðun nr. 29/2019, var þess krafist að Íslandspóstur héldi uppi ákveðnu þjónustustigi um land allt, þ.m.t. á svæðum þar sem markaðsforsendur voru af hálfu Póst- og fjarskiptastofnunar ekki taldar fyrir hendi.

Því miður leysti síðari ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar ekki alla hnökra á nýjum pósthögum sem annaðhvort reyndust fyrirsjáanlegir, og raungerðust á árinu 2021, eða komu í ljós á fyrsta rekstrarári undir nýjum lögum. Vó þar þungast krafa 17. gr. laganna um að verðskrá alþjónustuveitanda skuli samtímis taka mið af raunkostnaði, að hagnaður skuli vera hæfilegur, verðskrá auðskiljanleg, jafnræðis gætt, að verðskrá skuli vera gagnsæ, auk þess að verð skuli vera notendum viðráðanlegt. Allar þessar kröfur skal verðskrá alþjónustuveitanda uppfylla, samtímis því að sama verð átti að innheimta af notendum alþjónustu, óháð því hvar á landinu þeir búa. Ekki skal farið í grafgötur með að Íslandspóstur hefði fremur kosið að nýta heimild nýju pósthöganna til að ganga til samninga við framkvæmdarvaldið um hvernig best mætti uppfylla framangreindar kröfur sem og aðrar kröfur sem gerðar eru til alþjónustuveitanda.

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Á miðju ári 2021 voru samþykkt á Alþingi ný póstlög nr. 76/2021, en um breytingalög á póstlögum nr. 98/2019 var að ræða. Breytingarnar voru þó nokkrar en stóð þar helst uppúr að eftirlit með póstrekendum var færð frá Póst- og fjarskiptastofnun til Bygðastofnunar og að ákvæði um sama verð um land allt fyrir alþjónustu (svokallað „eitt land – eitt verð“) sem hafði gilt frá 1. janúar 2020 var einskorðað við bréf undir 50 gr. Þann 1. júlí tóku lög 76/2021 gildi, þó með þeim fyrirvara að breyting á eitt land – eitt verð skyldi vera komið til framkvæmda eigi síðar en 1. nóvember 2021. Ný gjaldskrá Póstsins kom til framkvæmda 1. nóvember í samræmi við breytingar nýrra póstlaga.

Í breytingalögnum var enn fremur kveðið á um að ráðherra samgöngu- og sveitarstjórnamála, í samstarfi við ráðherra sem fer með fjármál og efnahagsmál, skyldi hið fyrsta skipa þverfaglegan starfshóp til að meta hvornig best megi ná markmiðum 1. gr. póstlaga, m.a. með hliðsjón af tækninýjungum, samkeppnissjónarmiðum og alþjóðlegum skuldbindingum Íslands. Starfshópin skyldu skipa, auk fulltrúa ráðherra, skipaðir fagaðilar og fulltrúar sjónarmiða neytenda, atvinnurekenda og ólíkra byggða. Tillögur hópsins skyldu settar fram í skýrslu, ásamt kostnaðarmati, og gerð skal grein fyrir áhrifum þeirra á póstmarkaðinn í heild sinni og hagrænum áhrifum í samkeppnislegu og byggðalegu tilliti. Ákveðið var jafnframt að Íslandspóstur skyldi ekki eiga fulltrúa að þessum starfshópi.

Stjórn og stjórnendur Íslandspósts hafa markað þá stefnu að félagið skuli vera þátttakandi í fjórðu iðnbyltingunni og hefur Pósturinn frá árinu 2019 markað nýtt upphaf í stafrænni umbreytingu Póstsins. Markmiðið er að mæta viðskiptavinum Póstsins þar sem hann er staddur. Haldið var áfram að þróa tækni sem gerir viðskiptavinum kleift að eiga gagnvirk viðskipti við Íslandspóst gegnum smáforrit endurbættar þjónustusíður. Hugmyndafræðin gengur út á að viðskiptavinir geti haft "Póstinn í vasanum". Annar þáttur þessarar þróunar eru nýjar afhendingaleiðir sem styðjast við tækniframfarir samtímans, svo sem áframhald í fjárfestingum Póstboxa víðsvegar um landið, sem og Pakkaport Póstsins sem hafa átt mikilli velgengni að fagna miðað við móttökur viðskiptavina. Áfram verður unnið að því að þróa og bæta þær þjónustuleiðir sem viðskiptavinum stendur til boða, enda gerir starfræn umbreyting Póstinum kleift að veita samtímis betri og kostnaðarminni þjónustu. Þannig má sjá í hendi sér að aukin áhersla á nýjar afhendingaleiðir, ásamt frekari vinnu við sjálfvirknivæðingu geti dregið enn frekar úr kostnaði þegar horft er fram á veginn.

Nýjar afhendingaleiðir átta einnig þátt í því að fyrirtækið gat brugðist betur við nýju neyslumynstri Íslendinga í kjölfar Covid-19 en annars hefði orðið. Nálægðartakmarkanir og fjöldatakmörk í verslunum olli því að netverslun á Íslandi „fullorðnaðist“ yfir nótt og hefur færst nær því sem þekktist í nágrannalöndum okkar.

Í Póstmiðstöð, dreifingarmiðstöð félagsins, var fjárfest í nýjum pakkaflokkara til að auka afskastagetu sem og breytingar á lestun bifreiða minnkaði biðtíma bílstjóra og jók skilvirkni í útkeyrslu. Íslandspóstur átti gott samstarf við heilbrigðisráðuneytið og var fyrirtækinu veitt undanþága frá ströngustu skilyrðum fjöldatakmarkana í Póstmiðstöð. Sú undanþága gerði Íslandspósti mögulegt að sinna samfélagslega mikilvægu hlutverki sínu á tímum sem þessum, en fyrirtækið sér meðal annars um að flytja lyf og nauðsynlegan búnað um allt land. Í samhengi sóttvarnaraðgerða má enn fremur halda til haga mikilvægi þess hlutverks sem Pósturinn lék í því að netverslun var möguleg í þeim mæli sem raun bar vitni. Sú staðreynd að neytendur, og ekki síst þeir sem voru í áhættuhópum, gátu orðið sér úti um nauðsynjavörur og sinnt öðrum innkaupum á netinu, var til þess að draga úr samgangi manna á milli þegar Covid-19 var í sem mestri útbreiðslu.

Árið 2020 var að sumu leyti einstakt vegna Covid-19 en þá var samdráttur í erlendum sendingum, sem hafði í för með sér umtalsvert tekjutap sem reyndi á rekstur fyrirtækisins. En innlendar pakkasendingar voru í sögulegum hæðum. Árið 2021 varð samdráttur í innlendum sendingum hjá Póstinum á milli ára þó svo að stígandi aukning sé frá árunum fyrir Covid -19. Aðgerðir stjórnenda Póstsins að aðlaga rekstur breyttum markaðsaðstæðum hafa leitt til þess að fyrirtækið er betur í stakk búið að mæta áskorunum í rekstri. Lykilmælikvarðar sem notaðir eru við stýringar eru að skila fyrirtækinu góðum rekstri.

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Í spám fyrir 2021 var gert ráð fyrir áframhaldandi samdrætti í bréfaþósti og tekjum af þeim þjónustulið og stöðust þær áætlanir en samdráttur bréfa á árinu var 20%. Félagið gerir ráð fyrir enn frekari samdrætti í bréfaþósti á komandi árum, enda hefur íslenska ríkið meðal annars gefið út áform sín um að draga enn frekar úr bréfasendingum. Þá er ekki loku fyrir það skotið að áðrir ófyrirséðir atburðir kunni að hafa frekari áhrif til samdráttar í bréfasendingum.

Árið 2021 voru stigin margvísleg skref í átt að sjálfbærni með það að leiðarljósi að sjálfbærni verði samofin menningu Póstsins. Helstu vörður á þessari vegferð voru að stofna sjálfbærniþeymi, innleiða Græn skref, halda grænt bókhald í fyrsta sinn, setja umhverfis- og loftslagsstefnu ásamt markmiðum og aðgerðaáætlun, velja heimsmarkmið sem Pósturinn vill vinna eftir og loks að gefa út fyrstu sjálfbærnisráðgjafarlýsna – sem nú lítur dagsins ljós. Þegar hefur fjórum grænum skrefum af fimm verið náð.

Valin hafa verið fimm heimsmarkmið sem Pósturinn hyggst vinna sérstaklega að og leggja þannig sitt lóð á vogarskálarnar í stærra samhengi. Það eru markmið númer 3 Heilsa og vellíðan, 5 Jafnrétti kynjanna, 11 Sjálfbærar borgir og samfélög, 12 Ábyrg neysla og framleiðsla og loks 13 Aðgerðir í loftslagsmálum.

Gæðakerfið gengur út á að unnið sé eftir samræmdum ferlum, frávik séu greind, umbætur gerðar og kerfið allt rýnt reglulega. Við erum alltaf að reyna að koma auga á veikleika í starfseminni og bregðast við þeim, draga úr hvers konar sóun og stuðla þannig að sjálfbærni starfseminnar. Það skilar sér einnig í hagkvæmari rekstri. Við segjum gjarnan að gæðakerfið sé æðakerfi Pósthjartans.

Starfsmenn Íslandspósts eru ein mikilvægasta auðlind félagsins. Félagið er að stíga fram með aukinni valdeflingu til handa stjórnendum félagsins og á valdefling stjórnenda hjá Póstinum sér stað með margvíslegum hætti. Lykilstjórnendur hljóta sérstaka þjálfun í aðferðum markþjálfunar en spurninganálgun hefur fest sig í sessi sem hvetjandi stjórnunaraðferð. Með aðferðum markþjálfunar er ýtt undir stöðuga leiðtogaþróun hjá starfsfólki Póstsins og hvatt til markvissrar markmiðasetningar í samræmi við mannauðsstefnu Póstsins.

Á árinu 2021 hlaut Pósturinn viðurkenningu Jafnvægisvogarinnar en hún er hreyfiaflsverkefni til þess að auka á jafnvægi kynja í efsta lagi stjórnunar fyrirtækja, með það að markmiði að árið 2027 verði hlutfall á milli kynja 40/60 í framkvæmdastjórnnum fyrirtækja á Íslandi. En auk þess settu stjórnendur sér markmið að hafa engan kynbundinn launamun og því til staðfestingar fékk Pósturinn endurnýjun á Jafnlaunavottun sinni á árinu til næstu þriggja ára.

Skýrsla stjórnar og forstjóra

Stjórnarhættir

Stjórn Póstsins leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands og starfar í samræmi við eigendastefnu ríkisins, samþykktir félagsins og starfsreglur sem stjórn hefur sett sér. Í reglunum er meðal annars að finna skilgreiningu á valdsviði og verkaskiptingu stjórnar, ákvæði um hæfi stjórnarmanna, reglur um þagnaskyldu og fleira.

Af fimm meðlimum stjórnar eru tvær konur og þrír karlar. Forstjóri er Þórhildur Ólöf Helgadóttir.

Innra eftirlit felur í sér þær reglubundnu aðgerðir og ráðstafanir sem hlutaðeigandi aðili gerir til að stuðla að hagkvæmni rekstrar, öryggi fjármuna, áreiðanleika upplýsinga og almennt að því að markmiðum starfseminnar verði náð og fylgt sé lögum og reglum. Innra eftirlit er byggt á COSO þar sem það er brotið niður í eftirlitsumhverfi, áhættumat, eftirlitsaðgerðir, upplýsingar og samskipti og vöktun innra eftirlits. Allt þetta er unnið með það að markmiði að Íslandspóstur nái markmiðum sínum.

Stjórn hefur, umfram það sem leiðir af lögum, eigendastefnu og framangreindum vísireglum um stjórnarhætti, ekki sett sér stefnu um fjölbreytileika í tengslum við stjórn, framkvæmdastjórn og eftirlitsstjórn félagsins með tilliti til þátta á borð við aldur, kyn eða menntunarlegan og faglegan bakgrunn. Telur stjórn framangreind gögn og eftirfylgni félagsins uppfylla markmið slíkrar stefnu.

Stjórn félagsins leggur til að hagnaður ársins verði yfirfærður til næsta árs, en vísar að öðru leyti í ársreikninginn um breytingar á eigin fé félagsins.

Yfirlýsing undirritaðra

Samkvæmt bestu vitneskju minni er ársreikningur þessi saminn í samræmi við VIII. Kafla laga nr. 3/2006 um ársreikninga og gefur glögga mynd af eignum og skuldum, fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu félagsins. Skýrsla stjórnar geymir glöggt yfirlit yfir þróun og árangur í rekstri Íslandspósts, stöðu félagsins og lýsir helstu áhættu- og óvissuþáttum sem félagið stendur frammi fyrir.

Stjórn og forstjóri Íslandspósts ohf. staðfestir hér með ársreikning félagsins með undirritun sinni.

Reykjavík, 21. febrúar 2022

Bjarni Jónsson
formaður stjórnar

Auður Björk Guðmundsdóttir
varaformaður stjórnar

Eiríkur Haukur Hauksson
meðstjórnandi

Guðmundur Axel Hansen
meðstjórnandi

Jónína Björk Óskarsdóttir
meðstjórnandi

Þórhildur Ólöf Helgadóttir
forstjóri

Áritun ríkisendurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Íslandspóstis ohf.

Forsendur, hlutverk og ábyrgð ríkisendurskoðanda

Ríkisendurskoðandi starfar á grundvelli laga nr. 46/2016, um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga, og siðareglur alþjóðasamtaka ríkisendurskoðana. Hlutverk ríkisendurskoðanda er að tryggja að fram fari endurskoðun og eftirlit í samræmi við 4. gr. laganna.

Ríkisendurskoðandi ber húsbóndaábyrgð á störfum þeirra endurskoðenda sem starfa hjá Ríkisendurskoðun og framkvæma endurskoðun á grundvelli laga um endurskoðendur og endurskoðun, lögum um ársreikninga og þeim almennu reglum sem þeir hlíta samkvæmt alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum.

Endurskoðunin var framkvæmd í samræmi við lög nr. 46/2016 um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga og lög nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun.

Ríkisendurskoðun, 21. febrúar 2022

Guðmundur B. Helgason
starfandi ríkisendurskoðandi

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Íslandspóstis ohf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Íslandspóstis ohf. fyrir árið 2021. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn sýni glögga mynd af fjárhagsstöðu Íslandspóstis ohf. 31. desember 2021, afkomu félagsins og breytingu á handbæru fé á árinu 2021, í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér á eftir. Við erum óháð Íslandspósti ohf. og höfum starfað í samræmi við lög nr. 94/2019 um endurskoðendur og endurskoðun og siðareglur endurskoðenda. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á ársreikningnum.

Aðrar upplýsingar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og forstjóra á ársreikningnum

Stjórn og forstjóri (stjórnendur) eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og lög um ársreikninga. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreiknings eru stjórnendur ábyrgir fyrir því að meta rekstrarhæfi Íslandspóstis ohf. og setja inn skýringu ef þess er þörf. Ef við á skulu stjórnendur setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendu um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreiknings, nema stjórnendur hafa ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafa enga aðra raunhæfa möguleika.

Stjórn skal hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit á ársreikningnum. Nægjanleg víska er mikið öryggi, en ekki trygging þess að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Endurskoðun var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla og hún byggir á faglegri dómgreind og gagnrýnni hugsun. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- > Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að undirbyggja álit á reikningnum. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, fölsun, villandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá reglum innra eftirlits.
- > Öflum skilnings á innra eftirliti í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir og meta hvort það tryggir viðunandi árangur.
- > Metum hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat stjórnenda ásamt tengdum skýringum séu viðeigandi í samræmi við reikningsskilareglur.
- > Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- > Metum í heild sinni hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu og innihald, þar með talið skýringar með tilliti til glöggrar myndar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn félagsins um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar. Jafnframt var upplýst um mikilvæg atriði sem fram komu við endurskoðunina, þar á meðal eftir atvikum verulega annmarka á innra eftirliti.

Ríkisendurskoðun, 21. febrúar 2022

Hinrik Þór Harðarson
endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2021

	Skýr.	2021	2020
Rekstrartekjur	5	6.240.301	6.369.449
Aðrar tekjur		1.212.619	1.087.962
		<u>7.452.920</u>	<u>7.457.411</u>
Laun og annar starfsmannakostnaður	6	(4.522.703)	(4.708.232)
Beinn kostnaður við póstdreifingu		(1.212.817)	(1.222.910)
Annar rekstrarkostnaður		(713.340)	(750.858)
Kostnaður vegna endurskipulagningar	6	(34.472)	(117.388)
		<u>(6.483.332)</u>	<u>(6.799.389)</u>
Rekstrarafkoma fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta (EBITDA)		<u>969.589</u>	<u>658.022</u>
Afskriftir fastafjármuna	8	(524.803)	(481.054)
Rekstrarhagnaður		<u>444.786</u>	<u>176.967</u>
Fjármunatekjur		19.886	49.481
Fjármagnsgjöld		(116.424)	(179.844)
Gengismunur		(11.373)	61.960
	9	<u>(107.910)</u>	<u>(68.402)</u>
Hlutdeild í afkomu dótturfélags	21	(16.315)	4.933
Hagnaður fyrir skatta		<u>320.560</u>	<u>113.499</u>
Tekjuskattur	10	(64.721)	(20.275)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi		<u>255.840</u>	<u>93.224</u>
Aflögð starfsemi		0	11.151
Hagnaður og heildarafkoma ársins		<u><u>255.840</u></u>	<u><u>104.374</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2021

Eignir	Skýr.	31.12.2021	31.12.2020
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir	11	3.283.888	3.315.104
Óefnislegar eignir	12	209.340	269.000
Leigueignir	16	630.159	633.918
Langtímakröfur og skuldabréfaeign	13	197.203	252.850
Eignarhlutar í dótturfélögum		1.000	235.730
Eignarhlutir í öðrum félögum		52.383	52.383
Tekjuskattsinneign	19	103.880	168.601
Fastafjármunir samtals		4.477.853	4.927.588
Veltufjármunir			
Vörubirgðir	15	119.780	115.475
Viðskiptakröfur	14	1.001.303	839.432
Aðrar skammtímakröfur		141.577	65.989
Handbært fé		788.119	1.023.338
Veltufjármunir samtals		2.050.779	2.044.234
Eignir samtals		6.528.633	6.971.822
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Hlutfé	17	2.947.500	2.947.500
Lögbundinn varasjóður		380.719	367.927
Bundið eigið fé		0	16.958
Óráðstafað eigið fé (Ójafnað tap)		234.730	(25.276)
Eigið fé samtals		3.562.949	3.307.109
Langtímaskuldir og skuldbindingar			
Vaxtaberandi skuldir við lánastofnanir	18	1.132.000	1.457.501
Leiguskuldbinding	16	556.599	559.187
Langtímaskuldir samtals		1.688.599	2.016.688
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir		304.656	538.766
Vaxtaberandi skuldir við lánastofnanir	18	48.000	177.645
Næsta árs afborganir leiguskuldbindingar	16	103.624	96.350
Aðrar skammtímaskuldir	20	820.805	835.263
Skammtímaskuldir samtals		1.277.085	1.648.025
Skuldir alls		2.965.684	3.664.713
Eigið fé og skuldir samtals		6.528.633	6.971.822

Yfirlit um eigið fé ársins 2021

	Skýr.	Hlutfé	Lögbundinn varasjóður	Bundið eigið fé	Óráðstafað (ójafnað) eigið fé	Samtals
2020						
1. janúar 2020		2.947.500	367.927	30.011	(142.704)	3.202.735
Áhrif af sölu dótturfélags				(17.987)	17.987	
Bundin hlutdeild í afkomu				4.933	(4.933)	
Hagnaður ársins					104.374	104.374
31. desember 2020	17	<u>2.947.500</u>	<u>367.927</u>	<u>16.958</u>	<u>(25.276)</u>	<u>3.307.109</u>
2021						
1. janúar 2021		2.947.500	367.927	16.958	(25.276)	3.307.109
Lagt í lögb. varasjóð			12.792		(12.792)	
Bundin hlutdeild í afkomu				(16.958)	16.958	
Hagnaður ársins					255.840	255.840
31. desember 2021	17	<u>2.947.500</u>	<u>380.719</u>	<u>0</u>	<u>234.730</u>	<u>3.562.949</u>

Yfirlit um sjóðstreymi ársins 2021

	Skýr.	2021	2020
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður ársins		255.840	104.374
Rekstrarliðir sem hreyfa ekki handbært fé:			
Afskriftir	8	524.803	481.054
Söluhagnaður eigna		(28.439)	(2.717)
Hrein fjármagnsgjöld		107.910	68.402
Hlutdeild í afkomu dótturfélags		16.315	(4.933)
Tekjuskattur	10	64.721	20.275
(Lækkun), hækkun skuldbindinga		(100)	475
Aflögð starfsemi		0	(11.151)
Veltufé frá rekstri án vaxta og skatta		941.050	655.780
Vörubirgðir (hækkun), lækkun		(4.305)	17.233
Aðrar rekstrartengdar eignir (hækkun), lækkun		(193.223)	55.722
Rekstrartengdar skuldir (lækkun), hækkun		(222.926)	341.522
Handbært fé frá rekstri án vaxta og skatta		520.596	1.070.257
Innborgaðir vextir		5.930	14.195
Greiddir vextir		(672)	(796)
		525.853	1.083.656
Fjárfestingahreyfingar			
Keyptar óefnislegar eignir	12	(54.745)	(214.978)
Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir	11	(314.499)	(237.044)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir	11	67.377	199.885
Afborganir skuldabréfa		3.752	0
Innborgaður arður	9	13.428	35.286
Hreint sjóðstreymi vegna sölu á dótturfélögum		0	28.905
Innborgað frá tengdum félögum		206.552	13.344
		(78.136)	(174.603)
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímaskulda		(489.245)	(379.545)
Afborganir vaxtagjalda af langtímaláni		(88.732)	(70.823)
Afborganir af leiguskuldbindingu	16	(107.395)	(80.012)
		(685.372)	(530.380)
(Lækkun), hækkun handbærs fjár		(237.656)	378.673
Handbært fé í upphafi árs		1.023.338	562.206
Gengismunur handbærs fjár		2.437	82.459
Handbært fé í lok árs		788.119	1.023.338
Fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar án greiðsluáhrifa			
Uppgreidd eldri langtímalán með útgáfu nýs skuldabréfs	18	1.200.000	
Sala dótturfélags gegn skuldabréfi			31.000

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Íslandspóstur ohf. (félagið) er opinbert hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 2/1995 um hlutafélög.

Íslandspóstur ohf. er með heimilisfesti á Íslandi og er lögheimili félagsins að Höfðabakka 9D, 110 Reykjavík.

Í árslok 2021 á félagið eitt dótturfélag, Trönur ehf. en enginn rekstur er í dótturfélaginu. Eignarhlutur Íslandspósts í dótturfélaginu er óverulegur í árslok og þar af leiðandi er ekki gerð samstæða.

Stjórn félagsins og forstjóri staðfestu ársreikninginn með undirritun sinni þann 21. febrúar 2022.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga. Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðisreikningsskilum nema í eftirfarandi tilfellum:

- Eignarhlutar í dótturfélögum eru færðir með hlutteiladaraðferð.

Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna, nema annað sé tekið fram.

3. Innleiðing á nýjum og endurskoðuðum alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS).

Félagið hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkningar sem gilda fyrir reikningsskilatímabil er hófst 1. janúar 2021, sem Evrópusambandið hefur staðfest og eiga við um starfsemi þess. Félagið hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkningar í útgáfu sem taka gildi fyrir reikningsskilatímabil sem hefjast síðar, en heimilt er að taka upp fyrr. Áhrif annarra staðla, breytinga og túlkana í útgáfu sem ekki hafa tekið gildi eru að mati stjórnenda engin eða óveruleg fyrir reikningsskil félagsins.

4. Mat og ákvarðanir

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur eru byggðar á sögulegum gögnum og öðrum viðeigandi þáttum. Endanleg niðurstaða kann að vera frábrugðin þessu mati.

Reikningshaldslegt mat og undirliggjandi forsendur þess eru endurskoðaðar reglulega. Áhrif breytinga á reikningshaldslegu mati eru færð á því tímabili sem matið er endurskoðað og síðari tímabilum ef við á.

Upplýsingar um mikilvægar ákvarðanir þar sem mat stjórnenda og reikningsskilaaðferðir hafa mest áhrif á skráðar fjárhæðir eigna og skulda í ársreikningnum er að finna í eftirfarandi skýringum:

- Skýring 11 - mat á líftíma varanlegra rekstrarfjármuna
- Skýring 12 - mat á líftíma óefnislegra eigna
- Skýring 13 - mat á niðurfærslu langtímakrafna
- Skýring 14 - mat á niðurfærslu viðskiptakrafna
- Skýring 16 - mat á leigutíma og afvöxtunarstuðli

Skýringar

5. Rekstrartekjur

Rekstrartekjur greinast þannig:	2021	2020
Innlendar pósttekjur	4.936.762	5.087.522
Tekjur vegna alþjónustuskyldu	563.169	509.000
Erlendar pósttekjur	740.370	772.926
	<u>6.240.301</u>	<u>6.369.449</u>

Íslandspóstur var útnefndur með skyldu til að veita alþjónustu á sviði póstpjónustu um allt land af eftirlitsaðila póstpjónustu á Íslandi. Sem alþjónustuveitanda ber Íslandspósti að veita vissa þjónustu á öllu landinu (alþjónustu), og er Íslandspósti gert að haga verðlagningu, tíðni og gæðum í samræmi við kröfur laga og stjórnvaldsfyrirmæla. Greiðslur til Íslandspósts frá Íslenska ríkinu á árinu 2021 vegna alþjónustu þess árs námu alls 48,8 millj. kr. Eftirstöðvar kostnaðar sem féll til á árinu 2021 hefur Íslandspóstur borið og fjármagnað, en frekari greiðslur hafa ekki borist fyrir þá dagsetningu þegar stjórn félagsins og forstjóri staðfestu ársreikning 2021.

Skv. úrskurði Bygðastofnunar, nr. Á-1/2022, þá hefur Íslandspósti verið úrskurðað vegna hreins kostnaðar fyrir veitta alþjónustu ársins 2021, samtals 563,2 millj. kr. Tekjur vegna veittrar alþjónustu eru færðar meðal rekstrartekna og til aukningar á viðskiptakröfum. Alls óinnheimtar kröfur vegna hreins kostnaðar fyrir veitta þjónustu nema því 514,4 millj. kr. í árslok 2021.

6. Laun og annar starfsmannakostnaður

	2021	2020
Laun	3.693.039	3.866.915
Lífeyrissjóður	480.408	503.492
Önnur launatengd gjöld	258.274	281.129
Annar starfsmannakostnaður	90.982	56.696
Laun og annar starfsmannakostnaður	<u>4.522.703</u>	<u>4.708.232</u>
Meðalfjöldi stöðugilda	557	601

Laun og hlunnindi stjórnar, forstjóra og lykilstjórnenda námu 157,1 milljónum kr. á árinu (2020: 153,6 milljónir kr.). Þar af voru laun forstjóra 25,5 milljónir kr. (2020: 28,3 milljónir kr.) og laun til stjórnarmanna 12,8 milljónir kr. (2020: 12,3 milljónir kr.). Greiðslur í lífeyrissjóð vegna mótframlags námu á árinu 22,2 milljón kr. (2020: 23,6 milljón kr.). Laun stjórnarformanns eru tvöföld laun stjórnarmanns. Samningar við stjórnendur félagsins kveða hvorki á um kauprétt á hlutum í félaginu né sérstakar greiðslur við starfslok. Uppsagnarfrestur stjórnenda er gagnkvæmur 6 mánuðir og uppsagnarfrestur forstjóra er 6 mánuðir.

Félagið hefur skuldbundið sig til að greiða viðbótarframlag til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins sem nemur 6% af mismun heildarlauna og viðmiðunarlauna þeirra starfsmanna sem nýta sér rétt til greiðslu iðgjalda í sjóðinn meðan þeir starfa hjá félaginu.

Kostnaður vegna endurskipulagningu rekstrar á árinu 2021 var 34 milljónir kr. (2020: 117 milljónir kr.) og er færður í sér línu í rekstrarreikningi.

Skýringar

7. Þóknun til endurskoðanda

Þóknun til Ríkisendurskoðunar greinist þannig:

	2021	2020
Endurskoðun ársreiknings	9.200	8.509
Könnun árshlutareiknings	3.180	3.396
Önnur þjónusta	1.669	0
	<u>14.049</u>	<u>11.904</u>

8. Afskriftir

Afskriftir greinast þannig:

	2021	2020
Afskriftir rekstrarfjármuna samanber skýring nr. 11	328.668	339.136
Afskriftir óefnislegra eigna samanber skýring nr. 12	109.908	53.653
Afskriftir leigueigna samanber skýring nr. 16	86.227	88.266
	<u>524.803</u>	<u>481.054</u>

9. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur greinast þannig:

	2021	2020
Arður af hlutabréfaeign	13.428	35.286
Vaxtatekjur	6.459	14.195
	<u>19.886</u>	<u>49.481</u>

Fjármagnsgjöld greinast þannig:

Vaxtagjöld af skammtímaskuldum við lánastofnanir	0	0
Vaxtagjöld og verðbætur af langtímaskuldum	(84.613)	(130.854)
Vaxtagjöld af leigusamningum	(29.750)	(30.795)
Sölutap hlutabréfa	0	(17.399)
Dráttarvaxtagjöld	(672)	(796)
Önnur vaxtagjöld	(1.388)	0
	<u>(116.424)</u>	<u>(179.844)</u>

Gengismunur af fjáreignum og fjárskuldum greinist þannig:

(Gengistap)/-hagnaður	(11.373)	61.960
	<u>(107.910)</u>	<u>(68.402)</u>

Skýringar

10. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn og nemur gjaldfærð fjárhæð í rekstrarreikningi 64,7 milljónir kr. (2020: gjaldfærð fjárhæð 20,3 milljónir kr.). Ekki kemur til greiðslu tekjuskatts á árinu 2022 þar sem tekjuskattsstofn félagsins er neikvæður vegna uppsafnaðs taps fyrri ára.

Virkur tekjuskattur greinist þannig:	2021		2020	
	Fjárhæð	%	Fjárhæð	%
Hagnaður fyrir skatta	320.560		113.499	
Skatthlutfall	(64.112)	-20,0%	(22.700)	-20,0%
Fenginn arður	2.686	0,8%	7.057	6,2%
Aflögð starfsemi	0	0,0%	(5.710)	-5,0%
Hlutdeild í afkomu dótturfélags	(3.263)	-1,0%	987	0,9%
Ófrádráttarþær kostnaður	(4)	0,0%	(4)	0,0%
Aðrir liðir	(27)	0,0%	95	0,1%
Reiknaður tekjuskattur	<u>(64.721)</u>	<u>-20,2%</u>	<u>(20.275)</u>	<u>-17,9%</u>

11. Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir og lóðir	Áhöld, tæki og bifreiðar	Samtals
Kostnaðarverð			
Staða 1. janúar 2020	4.293.014	2.875.696	7.168.709
Eignfært á árinu	7.773	229.271	237.044
Selt og aflagt á árinu	0	(53.941)	(53.941)
Staða 1. janúar 2021	<u>4.300.787</u>	<u>3.051.026</u>	<u>7.351.812</u>
Endurflokkun fastafjármuna	196.283	(191.787)	4.496
Eignfært á árinu	38.957	292.935	331.892
Selt og aflagt á árinu	(58.708)	(81.739)	(140.447)
Staða 31. desember 2021	<u>4.477.320</u>	<u>3.070.434</u>	<u>7.547.754</u>
Afskriftir			
Staða 1. janúar 2020	1.678.295	2.058.707	3.737.002
Afskrift ársins	140.789	198.346	339.136
Selt og aflagt á árinu	0	(39.430)	(39.430)
Staða 1. janúar 2021	<u>1.819.085</u>	<u>2.217.623</u>	<u>4.036.708</u>
Endurflokkun fastafjármuna	323	(323)	0
Afskrift ársins	137.530	191.137	328.668
Selt og aflagt á árinu	(21.021)	(80.488)	(101.509)
Staða 31. desember 2021	<u>1.935.916</u>	<u>2.327.950</u>	<u>4.263.866</u>
Bókfært verð			
Bókfært verð 1. janúar 2020	2.614.718	816.989	3.431.707
Bókfært verð 31. desember 2020	2.481.702	833.403	3.315.105
Bókfært verð 31. desember 2021	2.541.404	742.484	3.283.888
Afskriftarhlutföll	0-4%	10-33%	

Skýringar

11. Varanlegir rekstrarfjármunir (frh.)

Á eignum félagsins hvíla tryggingabréf og skuldabréf til tryggingar eftirstöðva skulda að fjárhæð 1.180 milljónir kr. Allar fasteignir félagsins eru veðsettar. Það er mat stjórnenda að virðisrýrnun vegna COVID sé óveruleg á fastafjármuni félagsins.

Fasteignamat og vátryggingamat eigna félagsins í árslok:

	Fasteignamat	Vátrygginga- mat	Bókfært verð
Fasteignir og lóðir	2.724.176	3.959.699	2.541.404
Áhöld, tæki og bifreiðar, eignatryggingar		1.810.380	742.484

12. Óefnislegar eignir

	Hugbúnaður
Kostnaðarverð	
Staða 1. janúar 2020	529.707
Eignfært á árinu	214.978
Staða 1. janúar 2021	744.685
Endurflokkun fastafjármuna	(4.602)
Eignfært á árinu	54.745
Selt og aflagt á árinu	(86.148)
Staða 31. desember 2021	708.680
Afskriftir	
Staða 1. janúar 2020	422.032
Afskrift ársins	53.653
Staða 1. janúar 2021	475.685
Endurflokkun fastafjármuna	(106)
Afskrift ársins	109.908
Selt og aflagt á árinu	(86.148)
Staða 31. desember 2021	499.340
Bókfært verð	
Bókfært verð 1. janúar 2020	107.675
Bókfært verð 31. desember 2020	269.000
Bókfært verð 31. desember 2021	209.340
Afskriftarhlutföll	20-33%

Skýringar

13. Langtímakröfur og skuldabréfaeign

	2021	2020
Staða í ársbyrjun	372.209	657.695
Viðbætur	445.691	806.765
Innborganir á árinu	(396.949)	(1.092.251)
Staða í árslok	420.950	372.209
Niðurfærsla langtímakrafna	(118.819)	(88.819)
Staða langtímakrafna	302.131	283.390
Skammtímahluti langtímakrafna	(104.928)	(30.540)
Staða í árslok	197.203	252.850

31.12.2021

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Erlendar viðskiptakröfur 2021	24%	389.549	(92.273)	297.276
Erlendar viðskiptakröfur 2020	80%	22.758	(18.206)	4.552
Erlendar viðskiptakröfur 2019	96%	7.600	(7.296)	304
Erlendar viðskiptakröfur 2018	100%	1.043	(1.043)	0
Samtals erl. viðskiptakröfur		420.951	(118.819)	302.132

31.12.2020

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Erlendar viðskiptakröfur 2020	30%	256.279	(77.635)	178.643
Erlendar viðskiptakröfur 2019	7%	91.538	(6.630)	84.908
Erlendar viðskiptakröfur 2018	93%	2.795	(2.587)	208
Erlendar viðskiptakröfur 2017	100%	1.967	(1.967)	0
Samtals erl. viðskiptakröfur		352.578	(88.819)	263.759

Kröfur á erlend pósfyrirtæki eru flokkaðar meðal fastafjármuna sem langtímakröfur. Um er að ræða kröfur sem myndast við uppgjör endastöðvatekna og -gjalda vegna póstsendinga milli landa. Greiðslur vegna viðskiptanna geta borist allt að tveimur og hálfu ári eftir að krafa myndast.

Skuldabréfaeign í árslok 2021 nam 14,2 milljón kr. (2020: 26,1 milljónir kr.) þar af koma 0,5 milljónir kr. til greiðslu á næsta ári.

Breytingar á niðurfærslu langtímakrafna greinast þannig:

	2021	2020
Staða í ársbyrjun	(88.819)	(84.537)
Breyting á niðurfærslu langtímakrafna	(30.000)	(4.282)
Staða í árslok	(118.819)	(88.819)

Niðurfærsla langtímakrafna er byggð á mati og reynslu stjórnenda. Óljóst er hvaða áhrif COVID hefur á erlendar viðskiptakröfur þar sem þær eru gerðar upp allt að 30 mánuðum eftir að þjónusta hefur verið innt af hendi. Aukið var í niðurfærslu erlendra viðskiptakrafna fyrir árið 2021 vegna óvissu á tekjuflæði vegna áframhaldandi ástands COVID á heimsvísu.

Skýringar

14. Viðskiptakröfur

	2021	2020
Viðskiptakröfur	1.053.611	885.662
Niðurfærsla vegna krafna sem kunna að tapast	(52.308)	(46.231)
	<u>1.001.303</u>	<u>839.432</u>

31.12.2021

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	4%	1.028.552	(45.321)	983.231
1 - 30 daga	25%	22.787	(5.697)	17.090
31 - 60 daga	35%	857	(300)	557
> 61 daga	70%	1.414	(990)	424
Samtals innl. viðskiptakröfur		<u>1.053.611</u>	<u>(52.308)</u>	<u>1.001.303</u>

31.12.2020

	Vænt útlánatap	Brúttó virði	Vænt útlánatap	Bókfært verð
Ógjaldfallnar kröfur	2%	841.041	(17.886)	823.155
1 - 30 daga	35%	20.465	(7.163)	13.302
31 - 60 daga	71%	601	(427)	174
> 61 daga	88%	23.556	(20.754)	2.801
Samtals innl. viðskiptakröfur		<u>885.663</u>	<u>(46.230)</u>	<u>839.432</u>

Breytingar á niðurfærslu viðskiptakrafna greinast þannig:	2021	2020
Staða í ársbyrjun	(46.231)	(56.292)
Breyting á niðurfærslu viðskiptakrafna	(10.064)	3.762
Tapaðar viðskiptakröfur á árinu	3.987	6.299
Staða í árslok	<u>(52.308)</u>	<u>(46.231)</u>

Niðurfærsla viðskiptakrafna eru byggðar á mati og reynslu stjórnenda. Viðskiptakröfur eru afskráðar þegar þær eru sannarlega tapaðar skv. lögum nr. 90/2003.

15. Vörubirgðir

	2021	2020
Birgðir rekstrar- og söluvara	65.644	55.331
Frímerkjabirgðir	54.136	60.145
	<u>119.780</u>	<u>115.475</u>

Félagið gjaldfærði á árinu 6 milljónir kr. (2020: 7 milljónir kr.) vegna niðurfærslu á birgðum og 22 milljónir (2020: 38,8 milljónir kr.) í kostnaðarverð seldra vara.

Skýringar

16. Leigusamningar

Félagið hefur gert leigusamninga um fasteignir sem færðir eru í efnahagsreikning. Upplýsingar um nýtingarrétt vegna leigueigna og leiguskuldbindingu er að finna hér að neðan.

Leigueignir	Fasteignir
Staða 1. janúar 2020	638.806
Verðbætur af leiguskuldbindingu	23.232
Viðbætur vegna nýrra samninga	42.867
Breytingar á fyrri samningum	17.278
Afskriftir	(88.266)
Staða 1. janúar 2021	633.918
Verðbætur af leiguskuldbindingu	28.984
Viðbætur vegna nýrra samninga	17.967
Breytingar á fyrri samningum	35.518
Afskriftir	(86.227)
Staða 31. desember 2021	630.159
Tímalengd samninga	1-13 ár

Upphæðir færðar í rekstrarreikning	2021	2020
Afskriftir af nýtingarrétti	86.227	88.266
Vaxtagjöld af leiguskuldbindingu	29.750	30.795
Gjaldfært vegna skammtímaleigu	39.338	25.970
Samtals gjaldfært á árinu	155.315	145.031

Félagið greiddi 149 milljónir kr. í húsaleigu (2020: 217 milljónir kr).

Leiguskuldir	Fasteignir
Staða 1. janúar 2020	651.738
Verðbætur af leiguskuldbindingu	23.232
Viðbætur vegna nýrra samninga	42.867
Breytingar á fyrri samningum	17.751
Vaxtagjöld á tímabilinu	30.795
Leigugreiðslur á tímabilinu	(110.846)
Staða 1. janúar 2021	655.537
Verðbætur af leiguskuldbindingu	28.984
Viðbætur vegna nýrra samninga	17.967
Breytingar á fyrri samningum	35.380
Vaxtagjöld á tímabilinu	29.750
Leigugreiðslur á tímabilinu	(107.395)
Næsta árs afborgun leiguskulda færð meðal skammtímaskulda	(103.624)
Staða 31. desember 2021	556.599

Skýringar

16. Leigusamningar (frh.)

Leiguskuldbinding

Gjalddagagreining - ónúvirt samningsbundið greiðsluflæði	2021	2020
Innan árs	105.651	97.862
Eftir ár en innan 5 ára	305.093	281.371
5 ár og síðar	428.145	474.867
Heildar ónúvirtar leiguskuldir 31. desember	838.889	854.100
Skammtímaskuldir	103.624	96.350
Langtímaskuldir	556.599	559.187
Leiguskuldir á efnahagsreikningi 31. desember	660.223	655.537

17. Eigið fé

Hlutfé

Hlutfé greinist þannig:

	Hlutir	Hlutfall	Fjárhæð
Heildarhlutfé 31.12.2021	2.947.500	100,0%	2.947.500

Heildarhlutfé í árslok var 2.947,5 milljónir kr., nafnverð hvers hlutar er ein íslensk króna og jafngildir hver króna nafnverðs einu atkvæði.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutfélög skal félagið binda 25% af nafnverði hlutfjár í varasjóði. Tillag í varasjóð skal nema a.m.k. 10% af hagnaði þar til hlutfall varasjóðs nemur 10% af nafnverði hlutfjár, en eftir það er tillagið a.m.k. 5% af hagnaði þar til hlutfall varasjóðs nemur 25% af nafnverði hlutfjár.

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er uppsöfnuð óráðstöfuð afkoma félagsins að frádregnum arðgreiðslum og millifærslum á móti öðrum eiginfjárliðum.

Eiginfjárstýring

Þegar ríkið fer með eignarhald í félagi er lögð mikil áhersla á langtímasjónarmið um uppbyggingu og rekstur þess. Jafnframt er lögð áhersla á að félög í eigu þess, sérstaklega þegar þau sinna samkeppnisrekstri, skili ásættanlegri afkomu og tryggi viðhald tekjumyndandi eigna. Í því felst m.a. að ríkissjóður fái eðlilegan arð af eigin fé í samræmi við áhættu rekstrar.

Skýringar

18. Vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig:

	Skuldir við lánastofnanir	
	2021	2020
Verðtryggðar skuldir í ISK	0	1.635.146
Óverðtryggðar skuldir í ISK	1.180.000	0
Næsta árs afb. vaxtaberandi langtímaskulda, skammtímahluti	(48.000)	(177.645)
Vaxtaberandi langtímaskuldir í árslok	1.132.000	1.457.501

Afborganir af vaxtaberandi langtímaskuldum greinast þannig:

	Skuldir við lánastofnanir	
	2021	2020
Afborganir 2022/2021	48.000	177.645
Afborganir 2023/2022	48.000	291.451
Afborganir 2024/2023	48.000	174.178
Afborganir 2025/2024	48.000	179.149
Afborganir 2026/2025	48.000	184.010
Afborganir 2027/2026	48.000	187.982
Afborganir síðar	892.000	440.731
	1.180.000	1.635.146

Vegnir meðalvextir eru eftirfarandi:

	2021	2020
Skuldir við lánastofnanir.....	5,0%	3,3%

Hreyfingar vaxtaberandi langtímaskulda

	2021	2020
Staða 1. janúar.....	1.635.147	1.952.985
Afborganir.....	(1.689.245)	(379.545)
Endurfjármögnun.....	1.200.000	0
Verðbætur.....	34.098	61.707
Staða 31. desember.....	1.180.000	1.635.147

Þann 1. júlí 2021 endurfjármagnaði Íslandspóstur langtímalán sín. Greidd voru upp eldri verðtryggð lán en þess í stað tekið langtímalán með breytilegum, óverðtryggðum vöxtum.

Skýringar

19. Tekjuskattsinneign

	Inneign / (skuldbinding)	
	2021	2020
Staða í ársbyrjun	168.601	188.875
Mismunur á álöögðum og opinberum gjöldum fyrra árs	0	95
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins	(64.721)	(20.370)
Staða í árslok	103.880	168.601

Tekjuskattsinneign/(-skuldbinding) greinist þannig á einstaka liði efnahagsreiknings:

	2021	2020
Varanlegir rekstrarfjármunir	5.066	1.049
Leiguskuldbinding	6.013	4.324
Veltufjáreignir	21.145	13.739
Frestaður gengismunur	(2.614)	(8.747)
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	74.270	158.236
	103.880	168.601

Yfirfæranlegt skattalegt tap nýtist til frádráttar skattalegum hagnaði í síðasta lagi sem hér segir:

Frá hagnaði ársins 2029	371.351
	371.351

20. Aðrar skammtímaskuldir

	2021	2020
Skuldir við tengd félög	2.051	14.205
Virðisaukaskattur	77.107	79.206
Fyrirframinnheimtar tekjur	46.261	30.250
Ógreidd laun og launatengd gjöld	518.086	635.470
Ógreiddir áfallnir vextir	487	3.218
Aðrar skuldir	176.813	72.913
	820.805	835.263

21. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar félagsins eru fjármálaráðuneytið, sem fer með alla eignarhluti Íslandspósts ohf., íslenska ríkið og fyrirtæki og stofnanir sem tilheyra því auk stjórnar félagsins, helstu stjórnendur þess og nánir fjölskyldumeðlimir þeirra. Félagið á viðskipti við tengda aðila sína og eru viðskiptin verðlögð eins og um ótengda aðila væri að ræða. Félagið nýtir sér undanþágu skv. IAS 24.25 fyrir félög í ríkiseigu. Vísað er þó til skýringar nr. 5 vegna verulegrar færslu við tengdan aðila.

Eignarhlutir í dótturfélögum er vegna félagsins Trönur ehf. Um óverulegan eignarhluta er að ræða í árslok 2021. Á árinu var hlutafé Trana ehf. lækkað og stendur eignarhluturinn í 1,0 milljónir kr. í lok árs 2021.

Skýringar

23. Fjáreignir og fjárskuldir

Fjáreignir	2021	2020
Langtímakröfur og skuldabréfaeign	197.203	252.850
Eignarhlutir í öðrum félögum	52.383	52.383
Viðskiptakröfur	1.001.303	839.432
Aðrar skammtímakröfur (utan fyrirframgreiðslna)	116.595	30.540
Handbært fé	788.119	1.023.338
	<u>2.155.604</u>	<u>2.198.544</u>
Fjárskuldir		
Vaxtaberandi skuldir við lánastofnanir	1.180.000	1.635.146
Viðskiptaskuldir	304.656	305.490
Aðrar skammtímaskuldir	820.805	872.487
	<u>2.305.461</u>	<u>2.813.124</u>

24. Fjárhagsleg áhættustýring

Íslandsþóstur stýrir fjármagni sínu þannig að það viðhaldi rekstrarhæfi sínu á sama tíma og það hámarkar arðsemi hagaðila með sem bestu jafnvægi á milli skulda og eigin fjár. Félaginu ber ekki að fylgja ytri reglum um lágmarks eiginfjárstöðu.

Stjórnendur félagsins fylgjast með og greina fjárhagslegar áhættur í rekstri. Aðferðir vegna áhættustýringar eru yfirfarnar reglulega til að greina breytingar á markaði og starfsemi félagsins. Eftirfarandi áhættur hafa verið greindar vegna fjármálagerna.

Gangvirði

Óverulegur munur er á gangvirði og bókfærðu verði fjáreigna og fjárskulda.

Markaðsáhætta

Helstu áhættuþættir félagsins eru breytingar á gengi gjaldmiðla, vaxtabreytingar og verðbólga. Markmið með stýringu markaðsáhhættu er að stýra og takmarka áhættu við skilgreind mörk, jafnframt því sem ábati er hámarkaður.

Gjaldmiðlaáhætta

Hluti af fjáreignum og fjárskuldum félagsins er í erlendum gjaldmiðli, og ber félagið áhættu vegna breytinga á gengi viðkomandi gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni. Félagið reynir að lágmarka gjaldmiðlaáhættu í gegnum eftirlit með gengisþróun og með viðeigandi samsetningu fjáreigna og fjárskulda í helstu viðskiptagjaldmiðlum. Félagið ver sig að jafnaði ekki fyrir gjaldmiðlaáhættu.

Skýringar

24. Fjárhagsleg áhættustýring, frh.

Hér að neðan eru tilgreindir þeir gjaldmiðlar sem mest áhrif hafa á rekstur félagsins. Gengi þeirra og staða miðast við lokagengi tímabilsins.

31. desember 2021:	Gengi	Eignir	Skuldir	Hrein staða
EUR	147,6	255.840	34.451	221.389
NOK	14,8	47	5.224	(5.177)
SEK	14,4	1.781	899	882
DKK	19,8	7	4.117	(4.109)
USD	130,4	19.647	8.328	11.319
XDR	182,5	667.461	197.798	469.663
GBP	175,7	123.271	255.415	(132.144)
		<u>1.068.054</u>	<u>506.231</u>	<u>561.823</u>
31. desember 2020:	Gengi	Eignir	Skuldir	Hrein staða
EUR	156,1	57.594	49.782	7.812
NOK	14,9	13.642	239	13.403
SEK	15,6	1.792	751	1.041
DKK	21,0	8	3.381	(3.373)
USD	127,2	2.353	16.311	(13.958)
XDR	183,9	452.057	0	452.057
GBP	173,6	307.174	252.247	54.927
		<u>834.620</u>	<u>322.711</u>	<u>511.909</u>

Í töflunni hér að neðan er sýnt hver áhrif af 5% og 10% hækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart viðkomandi myntum hefði á afkomu og eigið fé miðað við stöðu eigna og skulda í viðkomandi mynt á reikningsskiladegi. Í töflu hér að framan má sjá stöðu eigna og skulda í erlendum myntum sem næmnigreiningin tekur til. Næmnigreiningin miðast við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin tekur til þeirra gjaldmiðla sem innifela mesta gengisáhættu. Greiningin tekur ekki tillit til skattaáhrifa og var unnin með sama hætti fyrir samanburðartímabilið. Áhrif á afkomu og eigið fé eru þau sömu þar sem matsbreyting undirliggjandi fjármálagerninga í erlendri mynt er ekki í neinum tilvikum færð beint á eigið fé. Jákvæð fjárhæð merkir hækkun á hagnaði og eigin fé. Lækkun á gengi íslensku krónunnar gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði haft sömu áhrif en í gagnstæða átt.

Áhrif á afkomu og eigið fé:	31.12.2021		31.12.2020	
	5%	10%	5%	10%
EUR	11.069	22.139	391	781
NOK	(259)	(518)	670	1.340
SEK	44	88	52	104
DKK	(205)	(411)	(169)	(337)
USD	566	1.132	(698)	(1.396)
XDR	23.483	46.966	22.603	45.206
GBP	(6.607)	(13.214)	2.746	5.493
	<u>28.091</u>	<u>56.182</u>	<u>25.596</u>	<u>51.191</u>

Skýringar

24. Fjárhagsleg áhættustýring, frh.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er áhættan af því að gangvirði eða framtíðar sjóðstreymi fjármálagerninga muni sveiflast vegna breytinga á markaðsvöxtum. Vaxtaáhætta myndast þar sem langtímaskuldir félagsins bera óverðtryggða, breytilega vexti. Áhættunni er stjórnað með eftirliti með vaxtabróun.

Vaxtakjör á lántökum félagsins koma fram í skýringu 18 fyrir langtímaskuldir. Allar vaxtaberandi skuldir félagsins, alls 1.180 milljónir kr., bera breytilega óverðtryggða vexti (31. desember 2020: 1.398 milljónir kr. breytilega vexti og 237 milljónir kr. fasta vexti).

Í töflunni hér að neðan er sýnt hver áhrif af 50 og 100 punkta hækkun vaxta hefði á afkomu og eigið fé á reikningsskiladegi. Næmnigreiningin tekur til þeirra vaxtaberandi eigna og skulda sem bera breytilega vexti og miðast hún við að allar aðrar breytur en þær sem eru hér til skoðunar séu fastar. Næmnigreiningin endurspeglar þau áhrif sem koma fram í rekstrarreikningi og eigin fé án skattaáhrifa.

	31.12.2021		31.12.2020	
	50 pkt	100 pkt	50 pkt	100 pkt
Áhrif á afkomu og eigið fé	5.780	11.560	6.992	13.983

Verðbólguáhætta

Vaxtaberandi skuldir að fjárhæð 1.180 milljónir kr. eru óverðtryggðar á breytilegum vöxtum (31. desember 2020: 1.635 milljónir kr. verðtryggðar miðað við vísitölu neysluverðs) og hefur þróun neyslúvísitölu ekki bein áhrif á bókfærða stöðu skuldanna og sjóðstreymi tengt þeim, einungis breyting á óverðtryggðum vöxtum. Verðbólga fór úr 3,59% í árslok 2020 í 5,1% í árslok 2021 og hefur haft áhrif á óverðtryggða vexti vaxtaberandi skulda félagsins til hækkunar.

Útlánaáhætta

Í útlánaáættu felst áhættan á því að mótaðilar félagsins geti ekki staðið við skuldbindingar sínar, sem leiðir til þess að félagið tapar á fjármálagerningum sínum. Stjórnendur fylgjast reglulega með þróun þeirra eigna sem tengjast útlánaáættu og settar hafa verið útlánaeignir hvað varðar samþykki og gjaldfresti nýrra viðskiptavina ásamt bankaábyrgðum til að lágmarka lánsáættu. Þær útlánaeignir eru yfirfarnar reglulegar til að endurspeglar breyttar aðstæður mótaðila. Ekki er tekið tillit til undirliggjandi trygginga við mat á hámarksútlánaáættu.

Hámarksútlánaáættu er sú bókfærða staða sem er sundurliðuð hér að neðan:

	2021	2020
Skuldabréfaeign og aðrar langtímakröfur	420.950	372.209
Viðskiptakröfur	1.053.611	885.663
Aðrar skammtímakröfur	246.506	96.529
Handbært fé	788.119	1.023.338
	2.509.186	2.377.739

Skýringar

24. Fjárhagsleg áhættustýring, frh.

Töflurnar hér að neðan sýna bókfært verð fjáreigna eftir aldri (fjöldi daga fram yfir gjalddaga) og flokkun:

31. desember 2021:	Skuldabréfaeign og lt.kröfur	Viðskiptakröfur	Aðrar skamm- tímakröfur	Samtals
Ógjaldfallið	420.950	1.028.552	246.506	1.696.009
1-30 daga		22.787		22.787
31-60 daga		857		857
> 61 daga		1.414		1.414
	420.950	1.053.611	246.506	1.721.067
31. desember 2020:	Skuldabréfaeign og lt.kröfur	Viðskiptakröfur	Aðrar skamm- tímakröfur	Samtals
Ógjaldfallið	372.209	841.041	96.529	1.309.779
1-30 daga		20.465		20.465
31-60 daga		601		601
> 61 daga		23.556		23.556
	372.209	885.663	96.529	1.354.401

Félagið metur niðurfærslu viðskiptakrafna út frá líkum á því að vanefndir verði einhvern tíma á líftíma viðskiptakrafna. Viðskiptakröfum er skipt í aldursflokka og niðurfærsla áætluð fyrir hvern aldursflokk sem byggir á reynslu fyrri ára, mati stjórnenda og framtíðarhorfum í efnahagsumhverfi viðskiptavina. Það er álit stjórnenda félagsins að bókfært verð viðskiptakrafna og annarra skammtímakrafna endurspegli gangvirði þeirra.

Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er sú áhætta sem felst í því tapi sem félagið gæti orðið fyrir vegna þess að hún getur ekki staðið við skuldbindingar sínar innan tilskilinna gjaldfresta. Stjórnendur fylgjast með lausafjástöðu með greiningu á gjalddaga fjáreigna og skulda til að tryggja að félagið geti endurgreitt allar skuldir á gjalddaga. Reglulega er fylgst með stöðu lausafjár, þróun sem orðið hefur og hvaða áhrif staða markaða og framtíðarhorfur geta haft á félagið. Innheimta innlendra viðskiptakrafna hefur verið góð á árinu og vel fylgst með þróun á þeim. Niðurgreiðsla langtímalána og endurfjármögnun hefur leitt til minni vaxtagjalda. Þetta leiðir til þess að lausafjárstaða félagsins hefur batnað.

Skuldir 31. desember 2021:	2025				Samtals
	Innan árs	2023	2024	eða síðar	
Óvaxtaberandi	1.125.461				1.125.461
Breytil. vextir	48.000	48.000	48.000	1.036.000	1.180.000
Leiguskuldb.	105.651	89.105	79.298	564.835	838.889
	1.279.112	137.105	127.298	1.600.835	3.144.350
Skuldir 31. desember 2020:	2024				Samtals
	Innan árs	2022	2023	eða síðar	
Óvaxtaberandi	1.374.029				1.374.029
Breytil. vextir	62.688	62.688	62.688	1.210.271	1.398.335
Fastir vextir	114.958	121.855			236.813
Leiguskuldb.	97.862	86.262	76.679	593.296	854.099
	1.649.537	270.805	139.367	1.803.567	3.863.276

Skýringar

25. Skipting tekna og gjalda eftir rekstrarþáttum

Settar eru fram kröfur um bókhaldslega og fjárhagslega aðgreiningu í rekstri póstrekenda í reglugerð nr. 313/2005. Reglugerðin inniheldur meðal annars ákvæði um framkvæmd aðgreiningarinnar og upplýsingaskyldu póstrekenda til Póst- og fjarskiptastofnunar, nú Byggðastofnunar. Í samræmi við ákvæði reglugerðarinnar sendir félagið árlega sundurliðaðar bókhalds- og fjármálaupplýsingar varðandi aðgreininguna.

Þann 9. desember 2021 birti Byggðastofnun yfirlit yfir bókhaldslegan aðskilnað félagsins vegna rekstrarársins 2019 og var það niðurstaða stofnunarinnar eftir skoðun gagnanna að kostnaðarbókhald og bókhaldslegur aðskilnaður félagsins væri í samræmi við viðurkennda aðferðafræði og ákvæði laga um póstpjónustu og fyrrnefnda reglugerð um bókhaldslega og fjárhagslega aðgreiningu í rekstri póstrekenda.

Niðurstöður um bókhaldslega og fjárhagslega aðgreiningu í rekstri vegna rekstrarársins 2021 verða sendar Byggðastofnun í samræmi við fyrirmæli reglugerðarinnar.

26. Aðrar upplýsingar um rekstrarumhverfi

Póst- og fjarskiptastofnun útnefndi Íslandspóst alþjónustuveitanda með ákvörðun sinni nr. 13/2020 - Útnefning Íslandspósts ohf. sem alþjónustuveitanda á sviði póstpjónustu um land allt, dags. 11. desember 2020. Ákvörðun þessi er tímabundin samkvæmt orðum hennar til allt að tíu ára. Á árinu 2020 hafði Íslandspóstur hins vegar starfað sem útnefndur alþjónustuveitandi á grundvelli bráðabirgðaákvörðunar Póst- og fjarskiptastofnunar nr. 29/2019 - Skylda Íslandspósts ohf. til að veita alþjónustu um land allt, dags. 11. desember 2019. Báðar ákvarðanir lögðu skyldu á félagið til þess að uppfylla alþjónustuloforð hinna nýju laga, á öllu landinu, í öllum flokkum alþjónustu, en þeir eru bréf; magnpóstur; pakkar upp að 10 kg.; ábyrgðarsendingar; tryggðar sendingar og blindrasendingar upp að 2 kg.

27. Reikningsskilaaðferðir

Skráning tekna

Tekjuskráning félagsins endurspeglar það gagngjald sem félagið væntir að fá vegna sölu á þjónustu og vöru til viðskiptavinar. Tekjur félagsins af samningum við viðskiptavini myndast einkum af sölu póstpjónustu sem felur meðal annars í sér dreifingu á bréfum, pökkum, fjölpósti og tilheyrandi þjónustu. Tekjur eru skráðar þegar samningsskylda félagsins hefur verið uppfyllt. Þjónustutekjur eru eftir atvikum færðar á þeim tímapunkti þegar þjónustan hefur verið innt af hendi eða samhliða því sem þjónustan er veitt. Vörusala er skráð þegar yfirráð yfir seldri vöru flytjast yfir til kaupanda, sem er almennt við afhendingu vöru. Sala er sýnd í rekstrarreikningi að teknu tilliti til afsláttar. Tekjur, sem innheimtar hafa verið á reikningsárinu en varða síðari reikningsár, eru færðar til skuldar í efnahagsreikningi sem fyrirfram innheimtar tekjur. Tekjur, sem varða reikningsárið en innheimtast eftir lok þess, eru færðar til eignar í efnahagsreikningi. Erlendar pósttekjur sem varða reikningsárið eru færðar til eignar sem langtímakröfur en um er að ræða kröfur á erlend póstfyrirtæki sem myndast við uppgjör viðskipta á póstsendingum á milli landa þá geta greiðslur vegna viðskiptanna borist allt að tveimur og hálfu ári eftir að krafa myndast.

Skýringar

27. Reikningsskilaaðferðir (frh.)

Skráning gjalda

Gjöld sem stofnað er til við öflun tekna á tímabilinu eru færð sem rekstrarkostnaður. Gjöld sem stofnað er til á reikningsárinu en varða síðari reikningsár eru færð til eignar í efnahagsreikningi sem fyrirframgreiddur kostnaður. Gjöld sem varða reikningsárið en koma til greiðslu síðar, eru færð til skuldar sem áfallinn kostnaður í efnahagsreikningi.

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur samanstanda af vaxtatekjum og arðstekjum. Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning eftir því sem þær falla til miðað við virka vexti. Arðstekjur eru færðar í rekstrarreikning á þeim degi sem arðsúthlutun er samþykkt.

Fjármagnsgjöld samanstanda af vaxtakostnaði af lántökum og eru færð í rekstrarreikning á því tímabili sem þau falla til. Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning miðað við virka vexti.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning. Peningalegar eignir og skuldir í erlendri mynt eru umreiknaðar miðað við gengi myntar í árslok og er áfallinn gengismunur færður í rekstrarreikning á meðal fjármagnsliða.

Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður og færður í ársreikninginn nema þegar hann tengist liðum sem færðir eru beint á eigið fé, en þá er tekjuskatturinn færður á eigið fé. Útreikningur hans byggir á afkomu fyrir skatta að teknu tilliti til varanlegra mismuna á skattalegri afkomu og afkomu samkvæmt ársreikningi. Tekjuskattshlutfall er 20%.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins auk leiðréttinga á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður skattur stafar af mismun efnahagsliða í skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar. Mismunurinn stafar af því að tekjuskattstofn er miðaður við aðrar forsendur en reikningsskil þeirra. Frestaður tekjuskattur er ekki færður vegna tímabundins mismunar sem verður til við upphaflega skráningu viðskiptavildar.

Tekjuskattsinnægn er metin á reikningsskiladegi og er einungis færð að því marki sem líklegt er að hún nýtist á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni.

Varanlegir rekstrarfjármunir

Eignir eru skráðar meðal varanlegra rekstrarfjármuna þegar líklegt er að hagrænn ávinningur tengdur eigninni muni nýtast félaginu og hægt er að meta kostnað vegna eignarinnar með áreiðanlegum hætti. Varanlegir rekstrarfjármunir eru upphaflega skráðir á kostnaðarverði. Kostnaðarverð þeirra samanstendur af kaupverði og öllum beinum kostnaði við að koma eigninni í tekjuhæft ástand. Eftir upphaflega skráningu eru varanlegir rekstrarfjármunir færðir á kostnaðarverði eða endurmetnu kostnaðarverði að frádrögnum uppsöfnuðum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar línulega af afskrifanlegri fjárhæð miðað við áætlaðan nýtingartíma rekstrarfjármuna og færðar í rekstrarreikning. Afskrifanleg fjárhæð er kostnaðarverð að frádrögnum væntu hrakvirði. Lóðir og lönd eru ekki afskrifuð. Upplýsingar um afskriftarhlutföll eigna má finna í skýringu nr. 11.

Hagnaður eða tap vegna sölu eigna telst mismunur söliverðs og bókfærðs verðs eigna á söludegi, og er færður í rekstrarreikning á því tímabili sem salan á sér stað.

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á uppgjörsdegi og breytt ef þörf krefur.

Skýringar

27. Reikningsskilaaðferðir (frh.)

Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir samanstanda af hugbúnaði sem hefur takmarkaðan líftíma og eru færðar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Afskriftir eru færðar línulega í rekstrarreikning á áætluðum nýtingartíma eignanna. Upplýsingar um áætlaðan nýtingartíma má finna í skýringu nr. 12.

Fjáreignir

Fjáreignir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Þegar fjáreignir eru ekki metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er allur beinn viðskiptakostnaður færður til hækkunar á virði þeirra við upphaflega skráningu í bókhald. Félagið skráir allar fjáreignir sínar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir samanstanda af langtímakröfum, skuldabréfum, viðskiptakröfum, skammtímakröfum að undanskildum fyrirframgreiddum kostnaði og afdráttarsköttum, eignarhlutum í öðrum félögum og handbæru fé.

Fjáreignir sem áætlað er að halda til gjalddaga og samningsbundið greiðsluflæði þeirra samanstanda einungis af afborgunum af höfuðstól og vöxtum skal skrá á afskrifuðu kostnaðarverði nema gerningurinn sé skilgreiningur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við gangvirðisheimildina. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru slíkar fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun. Fjáreignir félagsins sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru langtímakröfur, viðskiptakröfur, aðrar skammtímakröfur, eignarhlutar í öðrum félögum og kröfur á tengda aðila.

Birgðir

Birgðir eru færðar á kostnaðarverði eða dagverði, hvort sem lægra reynist. Til kostnaðarverðs telst allur kostnaður við kaup auk alls kostnaðar við að koma birgðunum á núverandi stað og í núverandi ástand. Með dagverði er átt við áætlað söluverð að frádregnum áætluðum kostnaði við að selja hana.

Handbært fé

Handbært fé félagsins samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

Virðisrýrnun fjáreigna

Virðisrýrnunarlíkan IFRS 9 byggir á væntu útlánatapi. Fjáreignir félagsins sem falla undir gildissvið virðisrýrnunarlíkansins eru langtímakröfur, viðskiptakröfur, aðrar skammtímakröfur (að undanskildum fyrirframgeiðslum og afdráttarsköttum), kröfur á tengda aðila og handbært fé.

Við mat á væntu útlánatapi fyrir viðskiptakröfur beitir félagið einfaldaðri nálgun. Sú nálgun gerir ráð fyrir að félagið meti niðurfærslu sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma viðskiptakrafanna. Viðskiptakröfum félagsins er skipt niður í flokka eftir þeim fjölda daga sem þær eru komnar fram yfir gjalddaga. Við mat á föstu niðurfærsluhlutfalli fyrir hvern flokk er horft til tapaðra krafna félagsins í sögulegu samhengi, leiðréttri fyrir framtíðarvæntingum um efnahagslega þróun ef þörf er á. Sjá nánari umfjöllun um mat á væntu útlánatapi fyrir viðskiptakröfur í skýringu nr. 24.

Á hverjum uppgjörstigi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign hefur rýrnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir, sem hafa orðið, hafi áhrif á vænt framtíðarsjóðstreymi eignarinnar og hægt er að meta virðisrýrnun með áreiðanlegum hætti. Félagið færir sértæka niðurfærslu á fjáreignir þar sem hlutlæg vísbending er um virðisrýrnun.

Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi. Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna á hlutlægan hátt atburði sem átti sér stað eftir að virðisrýrnun var færð.

Skýringar

27. Reikningsskilaaðferðir (frh.)

Leigusamningar

Við upphaflega skráningu metur félagið hvort samningur teljist vera leigusamningur eða innihaldi leigusamning. Félagið skráir nýtingarrétt til eignar og samsvarandi leiguskuldbindingu vegna allra leigusamninga, nema skammtímaleigu (til skemmri tíma en 12 mánaða) og fyrir leigueignir með lágt virði, þar sem leigugreiðslur eru færðar línulega á meðal rekstrargjalda yfir leigutímann.

Leiguskuldbinding og nýtingarréttur af leigueign eru upphaflega metin á núvirði framtíðarleigugreiðslna. Leigugreiðslur eru núvirtar með innbyggðum vöxtum í samningi, eða ef þeir eru ekki aðgengilegir, með vöxtum af viðbótarlánsfé. Leiguskuldbinding samanstendur af föstum greiðslum auk breytilegra greiðslna vegna vísitölu, vænts hrakvirðis og kaupréttá á leigueignum ef líklegt er talið að þeir verði nýttir, og að fráðregnum leiguhvötum. Leigugreiðslur skiptast í vaxtagjöld og greiðslur af höfuðstól sem koma til lækkunar á leiguskuldbindingu. Félagið endurmetur leiguskuldbindingu ef leigutímabil breytist, ef leigugreiðslur breytast vegna vísitölutengingar eða þegar breytingar eru gerðar á leigusamningi sem ekki leiða til þess að nýr leigusamningur er skráður.

Leigueignir eru afskrifaðar á því sem styttra reynist, líftíma leigusamnings eða leigueignar. Ef leigusamningur leiðir til eigendaskipta eða ef bókfært verð nýtingarréttar af leigueign felur í sér kauprétt á viðkomandi leigueign, þá er nýtingarrétturinn afskrifaður á líftíma leigueignarinnar. Nýtingarréttur vegna leigueignar er afskrifaður frá upphafsdegi leigusamnings. Breytilegar leigugreiðslur sem eru ekki vísitölutengdar eru ekki hluti af leiguskuldbindingu eða nýtingarrétti leigueignar, heldur gjaldfærðar á því tímabili sem þær falla til.

Fjárskuldir

Fjárskuldir félagsins samanstanda af viðskiptaskuldum, öðrum skammtímaskuldum og skuldum við lánastofnanir. Aðrar fjárskuldir þar á meðal skuldir við lánastofnanir, eru upphaflega metnir á gangvirði að fráðregnum viðskiptakostnaði. Við síðara mat eru þær færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti. Félagið afskráir fjárskuldir eingöngu þegar skuldbinding vegna þeirra er ekki lengur til staðar.

Viðauki

Ófjárhagslegar upplýsingar

Íslandspóstur ohf., gegnir veigamiklu hlutverki í að tengja fólk, fyrirtæki og samfélög með því að miðla mikilvægum upplýsingum, gögnum og vörum til allra landsmanna og viðskiptavina þeirra hvar sem þeir eru á landinu. Starfsmenn Íslandspósts handleika dag hvern póstsendingar, sem teljast í hundruðum þúsunda. Þar að auki er Íslandspóstur í traustri samvinnu við póstfyrirtæki um allan heim sem tryggir þéttleika dreifikerfisins. Póstþjónusta gegnir mikilvægu hlutverki, ekki síst fyrir atvinnulíf, og er í lykilhlutverki í vefverslun. Í stefnu Evrópusambandsins um stafrænan innri markað (e. Digital Single Market eða DSM) er lögð sérstök áhersla á að virk og áreiðanleg póstþjónusta sé grundvöllur virkrar vefverslunar milli landa.

Samfélagsábyrgð

Íslandspóstur gerir sér grein fyrir samfélagslegri ábyrgð sinni og leggur ríka áherslu á jafnvægi milli umhverfismála, samfélagslegra þátta og stjórnarháttá. Sýn fyrirtækisins er að sjálfbærni verði samofin menningu Póstsins og hluti allrar ákvarðanatöku. Í ár gefur Íslandspóstur í fyrsta sinn út sjálfbærniuppgjöir og sjálfbærnisráðgjafir samhliða ársskýrslunni.

Árið 2021 samþykkti stjórn nýja umhverfis- og loftslagsstefnu, ásamt markmiðum og aðgerðaáætlun. Kolefnisfótspor fyrirtækisins liggur að mestu leyti í sjálfum rekstrinum, þ.e. flokkun, flutningi og dreifingu pósts. Íslandspóstur fylgist því grannt með tækniþróun í samgöngumálum, orkuskiptum og innviðum og leitar tækifæra til að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum af starfsemi sinni. Fram undan er jafnframt að tengja starfsemina heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og valin hafa verið fimm kjörmarkmið sem Íslandspóstur hyggst vinna sérstaklega að og leggja sitt lóð á vogarskálarnar í stærra samhengi.

Íslandspóstur ohf. hefur farið í gegnum úttekt á áhættumati vegna aðgerða gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka skv. lögum nr. 140/2018 og vinnur samkvæmt því. Áhættumatið er skoðað á hverju ári en er endurmetið á þriggja ára fresti.

Mannauður

Árið 2021 störfuðu hjá Íslandspósti að meðaltali 729 starfsmenn í 557 stöðugildum. Mikil áhersla er á mánaðarlegar mannauðsmælingar og eftirfylgni með niðurstöðum til bóta fyrir starfsfólk og fyrirtækið í heild. Íslandspóstur vinnur markvisst í að eyða út kynbundnum launamun en markmið stjórnenda er að hann sé 0%. Meðaltals launamunur árið 2021 var 0,02%, konum í vil og fékk félagið jafnlaunavottun endurnýjaða á árinu og gildir hún til ársins 2024. Íslandspóstur hlaut jafnframt viðurkenningu Jafnvægisvogarinnar fyrir góðan árangur í jafnréttismálum á árinu.

Siðferði, spilling, mútur og mannréttindi

Félagið virðir almenn mannréttindi, rétt allra til félagafrelsis og kjarasamninga. Áhersla er lögð á að verktakar fari eftir gildandi lögum í landinu er varðar alla sína starfsmenn, sama hvort það eru þeirra launþegar eða undirverktakar.

Félagið setti sér skrifleg viðmið á árinu hvað varðar peningaþvætti. Áhættustefna félagsins, innra eftirlit og mannauðsstefna taka á aðgerðum gagnvart siðferði, spillingu, mannréttindum og mútum.

Undirritunarsíða

Bjarni Jónsson

Undirritað af:
Bjarni Jónsson
0606663939
Dags: 21.02.2022
Tími: 15:34:27
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Auður Björk Guðmundsdóttir

Undirritað af:
Auður Björk
Guðmundsdóttir
1508664059
Dags: 21.02.2022
Tími: 17:59:24
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Jónína Björk Óskarsdóttir

Undirritað af:
Jónína Björk
Óskarsdóttir
2501532799
Dags: 22.02.2022
Tími: 15:44:31
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Guðmundur Axel Hansen

Undirritað af:
Guðmundur Axel
Hansen
1605774879
Dags: 21.02.2022
Tími: 14:47:12
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Eiríkur Haukur Hauksson

Undirritað af:
Eiríkur Haukur
Hauksson
3107734259
Dags: 21.02.2022
Tími: 14:56:20
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Þórhildur Ólöf Helgadóttir

Undirritað af:
Þórhildur Ólöf
Helgadóttir
0202725899
Dags: 21.02.2022
Tími: 15:13:34
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Hinrik Þór Harðarson

Undirritað af:
Hinrik Þór Harðarson
2709733969
Dags: 22.02.2022
Tími: 15:49:25
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847

Guðmundur Björgvin Helgason

Undirritað af:
Guðmundur Björgvin
Helgason
0312645379
Dags: 22.02.2022
Tími: 15:54:27
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 5c2b31db-
54a9-416b-bdd7-
01b87139f847